

BOSNA I HERCEGOVINA
Konkurencijsko vijeće

БОСНА И ХЕРЦЕГОВИНА
Конкуренијски савјет

MIŠ LJ E NJ E

po zahtjevu Agencije za vodno područje rijeke Save, Sarajevo

Sarajevo
srpanj, 2025. godine

Broj: 07-26-7-008-2/25
Sarajevo, 09.07.2025. godine

Konkurencijsko vijeće Bosne i Hercegovine, na temelju članka 25. stavak (1) točka f) Zakona o konkurenciji ("Službeni glasnik BiH", br. 48/05, 76/07 i 80/09), a po Zahtjevu Agencije za vodno područje rijeke Save, Hamdije Čemerlića 39a, 71 000 Sarajevo, na 29. (dvadesetdevetoj) sjednici održanoj dana 09.07.2025. godine, je donijelo sljedeće

MIŠLJENJE

Konkurencijsko vijeće Bosne i Hercegovine (u daljnjem tekstu: Konkurencijsko vijeće) je dana 24.04.2025. godine pod brojem: 07-26-7-008-1/25 zaprimilo Zahtjev za davanje mišljenja Agencije za vodno područje rijeke Save, kojim se traži mišljenje u svezi sa primjenom Zakona o konkurenciji, a u svezi sa odredbama Zakona o javnim nabavama („Službeni glasnik BiH“, br. 39/14, 59/02 i 50/24) u cilju pravilnog postupanja i zaštite pravila tržišne konkurencije.

U Zahtjevu za davanje mišljenja se u bitnom navodi:

„Agencija za vodno područje rijeke Save je suosnivač Zavoda za vodoprivredu d.d. Sarajevo, sa procentom udjela u kapitalu od (...) ¹%. U Nadzornom odboru Zavoda za vodoprivredu d.d. Sarajevo, između ostalih, su četiri uposlenika Agencije za vodno područje rijeke Save, te je uposlenik Agencije predsjednik skupštine dioničara.

U postupcima javnih nabava koji se provode za potrebe Agencije za vodno područje rijeke Save, u većini slučajeva se kao ponuđač prijavljuje Zavod za vodoprivredu d.d. Sarajevo. Iako se radi o kvalifikovanim ponudama, koje ispunjavaju uvjete predmetnog postupka i posla, zbog činjenice da je Agencija za vodno područje rijeke Save suosnivač Zavoda za vodoprivredu d.d. Sarajevo u procentu od (...)%, te da su predstavnici Agencije za vodno područje rijeke Save u Nadzornom odboru Zavoda za vodoprivredu d.d. Sarajevo postavlja se pitanje da li bi u slučaju, izbora Zavoda za vodoprivredu d.d. Sarajevo kao prihvatljivog i izabranog ponuđača u postupku javne nabave, došlo do povrede tržišne konkurencije, zbog očitog sukoba interesa obzirom da je Agencija za vodno područje rijeke Save jedan od suosnivača Zavoda za vodoprivredu d.d. Sarajevo.“

Uz zahtjev za mišljenje je dostavljena kopija Aktualnog izvotka iz sudskog registra za gospodarski subjekt Zavod za vodoprivredu d.d. Sarajevo i Odluka o imenovanju nadzornog odbora Zavoda za vodoprivredu d.d. Sarajevu broj: XXXI SK-05-21-10-12/23 od 01.06.2023. godine.

¹ (...) *- podatci predstavljaju poslovnu tajnu

Prema Aktualnom izvratku iz sudskog registra, Agencija je osnivač subjekta upisa i udjel osnivača u kapitalu je (...)%, privatni dionički kapital po rješenju Kantonalne agencije za privatizaciju Sarajevo br.21-04/5-19-1966-9-A/12 od 04.02.2000. godine iznosi (...)% i privatni dionički kapital po rješenju Višeg suda u Sarajevu br. UF/I-2455/91 od 17.05.1991. godine (...)*%. Odlukom o imenovanju nadzornog odbora Zavoda za vodoprivredu d.d. Sarajevu je imenovano ukupno pet članova na mandat od 4 (četiri) godine.

Konkurencijsko vijeće, kao samostalna upravna organizacija, sukladno sa Zakonom o konkurenciji („Službeni glasnik BiH“, br. 48/05, 76/07 i 80/09) ima isključivu ovlast u odlučivanju o postojanju zabranjenog konkurencijskog djelovanja (zabranjeni sporazumi i zlouporeba vladajućeg položaja) i ocjeni koncentracije gospodarskih subjekata na tržištu Bosne i Hercegovine.

Zakon o konkurenciji se primjenjuje na sve pravne i fizičke osobe koja se posredno ili neposredno bave proizvodnjom prodajom roba i pružanjem usluga i koja mogu svojim djelovanjem sprječavati, ograničavati ili narušavati tržišnu konkurenciju na cijelom teritoriju Bosne i Hercegovine ili značajnijem dijelu tržišta, koji se jednim imenom nazivaju gospodarski subjekti.

Zakon o konkurenciji se također primjenjuje i na gospodarske subjekte koji su pod kontrolom ili imaju kontrolu nad drugim gospodarskim subjektom, te se sukladno sa odredbom članka 2. stavak 2) Zakona o konkurenciji, gospodarskim subjektom pod kontrolom drugog gospodarskog subjekta smatra gospodarski subjekt u kojem drugi gospodarski subjekt neposredno ili posredno:

- a) ima više od polovine udjela ili dionica, ili
- b) može ostvarivati više od polovine glasačkih prava, ili
- c) ima pravo na postavljanje više od polovine članova uprave, nadzornih odbora, odnosno odgovarajućih tijela za upravljanje, te vođenje poslova, ili
- d) na drugi način ima pravo upravljanja poslovanjem gospodarskog subjekta.

Člankom 4. stavak (1) Zakona o konkurenciji utvrđeno je da su zabranjeni sporazumi, ugovori, pojedine odredbe sporazuma ili ugovora, zajedničko djelovanje, izričiti i prećutni dogovori gospodarskog subjekata, kao i odluke i drugi akti privrednih subjekata koji za cilj i posljedicu imaju sprečavanje, ograničavanje ili narušavanje tržišne konkurencije na mjerodavnom tržištu, a koji se odnose na:

- a) izravno ili neizravno utvrđivanje kupovnih i prodajnih cijena ili bilo kojih drugih trgovačkih uvjeta,
- b) ograničavanje i kontrolu proizvodnje, tržišta, tehničkog razvitka ili ulaganja,
- c) podjelu tržišta ili izvora opskrbe,
- d) primjenu različitih uvjeta za identične transakcije sa drugim gospodarskim subjektima, dovodeći ih u nepovoljan položaj u odnosu na konkurenciju,
- e) zaključivanje takvih sporazuma kojima se druga strana uvjetuje da prihvati dodatne obveze koje po svojoj prirodi ili običajima u trgovini nisu u svezi sa predmetom sporazuma.

Zabranjeni sporazumi u postupcima javnih nabava mogu imati različite oblike, kao što je utvrđivanje sadržaja ponude, naročito cijena, kako bi se utjecalo na ishod postupka,

suzdržavanje od podnošenja ponude, podjela tržišta prema zemljopisnom području, ugovornom organu ili predmetu nabave ili uspostavljanju sustava dobijanja ugovora za određene postupke.

Konkurencijsko vijeće je nadležno za utvrđivanje zabranjenog konkurencijskog djelovanja u postupku javne nabave, u slučaju osnovane sumnje da je između ponuđača u postupku javne nabave došlo do zabranjenog sporazuma iz članka 4. stavak (1) Zakona o konkurenciji kojim se narušava tržišna konkurencija.

Također i odredbe Zakona o javnim nabavama i to članak 52. stavak (12), propisuju da je za postupak zaštite tržišne konkurencije nadležno Konkurencijsko vijeće, odnosno da su u postupku javne nabave ponuđači dužni podnijeti svoju ponudu bez narušavanja tržišne konkurencije, u smislu zabranjenih dogovora sa drugim ponuđačima te da u slučaju postojanja osnova sumnje da se u postupku javne nabave narušava tržišna konkurencija, zahtjev za pokretanje postupka mogu podnijeti Konkurencijskom vijeću.

Kao što je navedeno, nadležnost Konkurencijskog vijeća se odnosi na utvrđivanje zabranjenog konkurencijskog djelovanja, odnosno utvrđivanje zabranjenog sporazuma između gospodarskih subjekata, tj. ponuđača u postupku javne nabave.

Postupanje između ugovornog organa i ponuđača u postupku javne nabave propisano je drugim pozitivnim propisima, a ne Zakonom o konkurenciji, te isto ne spada u nadležnost Konkurencijskog vijeća.

Javna nabava je konkretan oblik potrošnje javnih sredstava zbog čega se sredstva namjenjena za javnu nabavu moraju trošiti učinkovito, transparentno, odgovorno i pravedno, te je ugovorni organ obavezan preduzeti odgovarajuće mjere kako bi učinkovito spriječio, prepoznao i uklonio sukob interesa u svezi s postupkom javne nabave, a radi izbjegavanja narušavanja tržišne konkurencije i osiguranja jednakog postupanja prema svim gospodarskim subjektima.

Zakon o konkurenciji je propisao šta se smatra preovladavajućim utjecajem jednog gospodarskog subjekta nad drugim, odnosno kada se oni smatraju povezanim gospodarskog subjektima i Konkurencijsko vijeće, u postupku utvrđivanja zabranjenog konkurencijskog djelovanja i ocjene koncentracije, ih posmatra kao takve.

Konkurencijsko vijeće nije nadležno da cijeni koji su ponuđači kvalificirani da sudjeluju u postupku javne nabave i da li bi njihovo sudjelovanje u istoj dovelo do potencijalnog sukoba interesa između ugovornog organa i ponuđača. Slijedom čega Konkurencijsko vijeće nije ni nadležno davati mišljenje u svezi sa procedurom provođenja postupka javne nabave i obvezom primjene Zakona o javnim nabavama.

Ovo mišljenje je dano isključivo na temelju podataka navedenih u Zahtjevu, te ukoliko dani podatci odstupaju od stvarnog činjeničnog stanja ovo mišljenje se ne može primijeniti.

Predsjednik

Ivo Jerkić